

zés és rendezés körüli nagy érdemeit nemcsak szegedi, hanem országos vonatkozásban is. Azonban az ilyen jelentős közéleti munkánál a kritikát is el kell viselni — mondotta —, szerinte Vörös Pál csak tárgyilagos kritikát irt, amivel szemben erős támadás nem volt jogosult. Elismerte, hogy Vörös Pál állításainak egyrésze nem nyert beigazolást. Kérte a vádlott megbüntetését és 500 pengő erkölcsi kár megfizetésére kötelezését.

Dr. Barta Dezső védő beszédében visszapillantást vetve a szabadtéri játékok keletkezésére és eredményeire, vázolta gróf Klebelsberg Kunónak a sorvadásra ítélt határváros kulturális helyreállítása és felemelése körüli érdemeit és alkotásait. Előadta, hogy Klebelsberg váratlan elhalálozása után Pásztor József néhány segítő társával új életre hívta Klebelsberg nagy elgondolását és kételkedéssel, közönnyel, meg nem értéssel, sőt támadásokkal megküzdve,

országos, sőt világhírt szereztek három év munkájával a szegedi szabadtéri játékoknak.

Ezt a nagy és szép művet támadta meg kicsinyes okokból — csakis a Glaukossal kapcsolatos jelentéktelen anyagi momentumok alapján Vörös Pál.

Részletesen foglalkozott a védő Pásztor által hazugságoknak bélyegzett és nem igazaknak mondott állításokkal és a vonatkozó bizonyítékok felhívásával állapította meg, hogy mindaz, amit a cikk nem igaznak mondott, tényleg nem igaz, hanem csak téves és rosszindulatu beállítás. Vörös Pál nem tárgyilagos és művészi bírálatot gyakorolt, mert cikke a nagy és elismert művészi eredményekkel egyáltalán nem is foglalkozott. A bíróság bölcs belátására bizza — mondotta —, ki a bűnös, az-e, aki indokolatlan és méltatlan támadást intéz, vagy az, aki ezt, ha erős szavakkal is, de jogosultán visszautasítja. Végül a védő fanatikus hittel Pásztor József ügyének igazságos voltában, kérte a vádlott teljes felmentését.

Az utolsó szó jogán

Utána Pásztor József szólalt fel az utolsó szó jogán. Azzal kezdte, hogy szöni a főmagánvádló képviselőnek nobolis hangját. Meg van róla győződve, ha a kulturális ilyen megbecsülése mellett alaposan lett volna informálva, megtörtént volna az, ami ismeretlen u magyar judikatúrában, a főmagánvádló jogi képviselője kérte volna — a vádlott felmentését.

— A legsúlyosabb kifogása az ügyvéd urnak a hangom és kifejezéseim erőssége ellen volt — folytatta — és azt mondja, hogy Vörös 13 pontban sorolt fel vádakot és én csak öt tényállítást cáfoltam meg. Ami a hangom erősségét illeti, változatlanul ki kell jelentenem, hogy

Vörös nyilatkozatát nemcsak a szegedi hatalmas kezdeményezés, de az egyetemes magyar kultúra hátbatámadásának és elárulásának tekintem.

Nem használhattam tehát más hangot. De nem mertem állítani arról sem megfélemleni, hogy Szegeden tavaly összesen 11 előadás volt; 6 előadása a Tragédiának, 3 operaelőadás és — 2 előadása a Glaukosnak az ujszegedi uszodában. A Dóm-téri előadásokkal kapcsolatban Vörös meg sem kísérelte bizonyítékot produkálni akár a fizetések pontoságáról, akár az előkészületek, akár az eladások rendje és rendszere ellen.

Ami kevés baj volt, szerinte, az Ujszegeden volt, ahol ő volt az egyik vezető tényező.

— Ami azt illeti, hogy nem valamennyi pontot cáfoltam meg, hajlandó vagyok nyomban a tárgyalás befejezése után elmenni a főmagánvádlóval abba a szerkesztőségbe, amelyikbe akarja és a másik nyolc pontjáról is megírni, hogy hazudott.

Szemák elnök: Ezért rendreutasítom.

Pásztor: Méltóságos uram! Én csak a főmagánvádló prozopoiójának következtében voltam kénytelen ezt a kifejezést használni, hiszen az inkriminált kifejezés, amely miatt itt vádlottként állok, szintén úgy szólt, hogy hazudott Vörös.

Zománcedény, jégszekrény, Alpacka evőeszköz rézkarnis és mindenféle háztartási cikkek legszebb kivitelben, leszállított olcsó áron szerezhetőek be Kohn Jenő Hungária Edényáruházban Tisza Lajos körút 55.

Szemák elnök: Tessék folytatni.

Pásztor ezután sorbavette Vörös tényállításának meg nem cáfolt pontjait és kijelentette, tévedés, hogy a gardenparty költségeiért a város fizet. Tévedés, hogy szakadás állott be a művészi rendezők és a rendezőbizottság között, hiszen a Dóm-téri rendezéssel a rendezőbizottság ma is a legmelegebb viszonyt tartja fenn.

Szakadás nem a művészi rendezők és a rendezőbizottság, hanem Vörös Pál és a rendezőbizottság között állt be.

— Azt, hogy Mascagni ügye rendben van és hogy nem voltak kétszer eladott nézőtéri helyek — folytatta Pásztor —, maga a főmagánvádló is elismeri. Most hátra van még három pont. Nem szállok vitába a fizetések kérdésénél a főmagánvádlóval. Elismerem, hogy 60 pengőt ujszegedi szereplésükért a világosítóknak nem 16-án este, hanem — 17-én reggel fizettünk ki. Elismerem, hogy egy szereplő 15 pengőt, egy szereplő 3 pengő 60 fillért és egy szereplő 1 pengő 67 fillért 16-án éjfél tizenkét óra helyett, 17-én délelőtt 10 órakor kapott meg. De az arányt állítom most ide és megkérdem, hogy abban az esetben, ha sokkal nagyobb összegről lenne szó és

nem 80 pengő állana szemben — 58 ezer pengő pontosan kifizetett gázzal.

szabad-e valakinek, aki azt állítja magáról, hogy azon a réven, hogy egy pesti színháznak tagja, köze van a magyar színészethez — kiadtagja, köze van a magyar színészethez, kiad-tétek a fizetések?

— Szabadjon tekintetes Törvényszék — folytatta ezután Pásztor — néhány szót mondanom még arról az állításról, hogy az előadások megtartása nem egyszer veszélyben volt és arról a magatartásról, amellyel nem jog-szerű követelések megszerzéséért bolsevik módon léptek fel a rendezéssel szemben. Nincs jogbölcselet, amely nem azt mondaná, hogy a jogszolgáltatás célja az erkölcs állami eszközrel való kiteljesítése. A jog a desztillált erkölcs és most megkérdem, biztos az, hogy mindenkinek, aki zsaroló módon lép fel a szegedi szabadtéri játékok rendezésével szemben, erkölcsileg igaza van és megszülethetik olyan bírói ítélet, amely a retrográd szellem betolakodását legitimizálja?

Szemák elnök: Ezért rendreutasítom és figyelmeztetem, hogy ne éljen ilyen inszuinációkkal.

Pásztor: Mély tisztelettel kijelentem, hogy nem akartam prejudikálni, de rá kell mutatnom a felvonultatott kevés ellenbizonyítási anyag jogi és erkölcsi torzthatatlanságára.

— Beszélnek tekintetes törvényszék a magyar Salzburgról.

Nagy különbség. Salzburg a szabadtéri játékoktól függetlenül is idegenforgalmi és kulturális gócpont, szomszédságában a bajor határral, vasutvonallal Zürich és Páris felé.

Azok a tizezerek, akik Szegedre jöttek, a szabadtéri játékok miatt jöttek kizárólag.

Egy hatalmas munka nemzeti szempontból is nagyfontosságú eredményei után itt azt kellett hallanunk a tárgyaláson, hogy a Nemzeti Színház egyik tagja azzal akart kellemetlenkedni, hogy nem fizettünk ki 6 pengő frizördiját, ami a szerződés szerint nem járt neki, tehát nem kellett volna kifizetnünk, de vallomása következtében belekerül a sajtóba.

— Számos hasonló eset tette részemre ezt a tárgyalást kálváriajárásá, fejezte be beszédét

Pásztor és most 3 évi munka fáradalmaitól idegeimben és fizikumomban megtörtén állók itt és amikor beszélek, nem azért beszélek, hogy a felmentésemet verekedjem ki, hanem

az ország második városának a kulturális fellendüléshez való jogosultságát vitatom

és tisztelettel kérek ítéletet azoknak a nagy igazságoknak és kulturális erőtevényezőknél, amelyekkel a főmagánvádló könnyelmű és meggondolatlan cselekedete szembefordult.

Az ítélet

A törvényszék hosszabb tanácskozás után hirdette ki az ítéletet. A bíróság a következő ítéletet hozta:

Pásztor Józsefet bűnösnek mondotta ki, ezért 300 pengő pénzbüntetésre ítélte, továbbá

Vörös Pálnak 50 pengő erkölcsi kártérítést

ítélt meg. Az ítélet végrehajtását azonban a törvényszék felfüggesztette.

Az ítélet indokolásában

a törvényszék a következőket mondotta:

—A vádba vett sajtótermék tartalmát és lényegét a főmagánvádló az 1935. évi szegedi szabadtéri előadásokkal kapcsolatban legjobb tudása ellenére valótlan módon és az újságolvasó közönség megtévesztésére irányuló céllal irta meg. Bizonyos ténymegállapításokra vonatkozólag a törvényszék megítélése szerint a vádlott részéről a valóság bizonyítása kielégítő eredménnyel nem járt. Igaz ugyan, hogy a főmagánvádló által megtett és a vádlott részéről hazugságnak mondott az a tényállítás, hogy Mascagninak az utiköltséget csak a magyar határtól fizették meg, továbbá főmagánvádlónak az a tényállítása, hogy baj volt az előadások alkalmával a kétszer eladott helyek jegyeivel —

bizonyítva nem lett.

A törvényszék meggyőződése szerint azonban az eljárás adataiból nem lehet arra következtetni, hogy főmagánvádlót rosszhiszeműség vezette volna, sőt figyelemmel arra, hogy a másik három tényállítás tekintetében a főmagánvádló kijelentéseinek tárgyilagossága megállapított, a törvényszék úgy látja, hogy a rosszhiszeműség valóban nem áll fenn. Igaz ugyan, hogy ezeket

a valótlan tényállításokat a vádlott teljes joggal hibáztathatta,

azonban a törvényszék meggyőződése szerint ezek nem szolgálhatnak alapul arra, hogy a vádlott azokat hazugságnak bélyegezze. Ami a főmagánvádlónak a valóság bizonyítási anyagának keretében foglalt tényállításait illeti, úgy az illető adatok valótlanlagnak nem voltak minősíthetők, még kevésbé voltak azok rosszhiszeműek. A törvényszék a valódiság bizonyítását a vádlott részéről sikeresnek nem tartja. A vádlott tehát a megtett tényállításokért büntetőjogi felelősséggel tartozik. Azok a tényállítások, amelyeket a vádlott tett, valóságuk esetén a főmagánvádló személyét közmegvetésnek tené ki, mert az ő erkölcsi megbecsülését és súlyát nagymértékben csorbítják és mert a valóság bizonyítása teljes sikerrel nem járt, a vádlott ezen cselekedetével kimerítette a sajtó útján elkövetett rágalmozás fogalmát és ebben való bűnösségét meg kellett állapítani. A büntetés kiszabásánál a törvényszék enyhítő körülménynek vette, hogy ezen állításai megtételében a vádlottat befolyásolhatta a megindított éleshangu és nem teljes mértékben objektív sajtóvita is.

Az ítéletben Vörös Pál és képviselője megnyugodott Pásztor József és dr. Barta Dezső védő a bűnösség megállapítása miatt fellebbezést jelentett be az ítéletáblához.

CIAN! CIAN!
Mérnökök Cian-Vállalata!
Kárász-uca 14.
Del-Ka mellett 37 Del-Ka mellett